

2000 år gamle tenner:

Nyere arkeologiske funn

Av tannlege Johnny Grøthe

I 1998 ble Sharjah – det tredje største av De forente arabiske emirater – av UNESCO proklamert som «The Cultural Capital of The Arab World». Emiratet har 24 museer, en lang rekke andre kulturelle institusjoner innen kunst, vitenskap og nasjonal arv, og myndighetene satser stort på å oppfylle og videreføre intensjonene fra UNESCO. Fra tidlig på 1970-tallet har flere team av arkeologer fra hele verden utforsket interessante arkeologiske funn fra utgravninger foretatt på flere steder i emiratet. Arbeidet blir ledet av Sharjah Archeological Museum.

Lederen av emiratet, Sheikh Dr. Sultan bin Mohammed Al Qasimi, har vist et stort personlig engasjement omkring vitenskap og kultur i emiratet generelt og i etableringen av det arkeologiske museet i særdeleshet. Funn tyder på at områdene har vært befolket i 7 000 år, fra en tidsepoke da området stort sett var en mangrove, og innbyggerne var fiskere. Da de første faste bosetningene i Sharjah oppsto, for om lag 6 000 år siden, tror en at området ble kalt Sarcoc. Klimaet var da svært fruktbart og hadde langt fra det ørkenpreg store deler av området har i dag. Klimatiske og geofysiske endringer hadde omformet landskapet til fruktbare sletter som fikk en viktig beliggenhet på karavanerutene mellom øst og vest, fra Den persiske gulf til Det indiske hav – og langs handelsveiene til Oman. I dette tidligere slettelandet er mange av de arkeologiske funnene blitt gjort.

Bildene er tatt på utgravingsstedet i Dibba by. Funnene ble gjort tilfeldig ved utgraving til kjeller i et nybygg. Tennene til individet på bilde nr. 2 (forstørret) gir inntrykk av en god tannhelse, også med visdomstenner i funksjonsdyktig stand.

Professor dr. Sabah Abboud Jasim på hans kontor. Han er fra Irak, men har bodd i Emiratene de siste 15 årene. På bildekartet på vegg er det avmerket fire navn: Mesopotamia, Dilmun, Magan og Meluhha.

NYTTIG BEKJENTSKAP • På vårparten i 2005 ble det funnet 30 skjeletter i et område ved Dibba, en fiskerlandsby delt i tre mellom emiratet Sharjah, emiratet Fujairah og sultanatet Oman, ved grensen mot Musandam. Et bekjentskap med direktøren for det arkeologiske museet i emiratet Sharjah, Professor of Near Eastern Archeology, Dr. Sabah Abboud Jasim, ga meg kort tid etter at skallefunnene ble gjort, høve til å være med på «utpakkingen» av funnene i Sharjah Archaeological Museum og tillatelse til å ta bilder av dem. Skjelettene ble funnet i ca. to meter dype graver som er oppbygd og avgrenset av steinmurer. Skjelettene er funnet å være om lag 2 000 år gamle, det vil si at de stammer fra områdets romerske tidsepoke. Felles for alle arkeologiske funn i området er at de er fra tidlige tidsepoker, funn fra muslimsk tid blir ikke tillatt åpnet for arkeologiske undersøkelser. Funnene var ikke preparert ennå, derfor vises skallene på bildene fulle av sand fra utgravingsplassen, og tennene er derfor noe vanskelige å analysere. Likevel gir bildene et godt førsteinntrykk av individenes tannhelse og -status. Noen av vanskelighetene med å preparere og analysere funnene skyldes at gravene er

benyttet gjentatte ganger, og de først gravlagte skjelettene er dyttet til side og stuet sammen for å gi plass til nye gravlegginger.

NYE FUNN • Om høsten samme året sendte professor Jasim meg en melding og inviterte meg til å ta bilder «in situ» på et nytt utgravingssted i Dibba by før et tysk arkeologisk team mot slutten av året ville starte nærmere analysering av funnene. Det var en invitasjon jeg med glede sa ja takk til. Bildene er tatt på det nye utgravingsstedet i Dibba by. Funnene ble gjort tilfeldig ved utgraving til kjeller i et nybygg. Byggherren var årvåken nok til å informere arkeologene ved museet etter funn av benrester fra mennesker og potteskår. Husbyggingen ble stoppet i påvente av at det tyske arkeologiske teamet skulle gjøre nærmere analyser, men det er fastslått at funnene er om lag 2 000 år gamle, det vil si at de stammer fra den tidsepoken da området var under romersk herredømme. Tennen på individet gir inntrykk av en god tannhelse, også med visdomstenner i funksjonsdyktig stand. Bildet på denne siden viser professor dr. Sabah Abboud Jasim på hans kontor. Han er opprinnelig fra Irak, men har bodd

i Emiratene de siste 15 årene. På bildekartet på vegg bak skrivebordet er det avmerket fire navn: Mesopotamia, Dilmun, Magan og Meluhha. Det første er velkjent, mens Dilmun er navnet på en sivilisasjon datert til sent i det fjerde årtusen før vår tidsregning, det lå i det nåværende Bahrain og er av danske arkeologer identifisert som det historiske Edens hage. (Jeg hadde en artikkel i sommernummeret i 1998 om funnene i Bahrain). Magan, som tilsvarer områder i De forente arabiske emirater og Oman, kommer inn i historien mot slutten av det tredje årtusen f.v.t. Her var det rike forekomster av kopper som var svært ettertraktet av byer i det sørlige Mesopotamia. Meluhha er vanligvis forbundet med et område i Indusdalen i nåværende Pakistan. Funnene gir viktige bidrag til vår viten om tannhelse i en fjern tidsepoke og har stor interesse for arkeologer og odontologiske forskere over hele verden.

Foto: Johnny Grøthe, Eskil Grøthe og Sharjah Archeological Museum